

Važnost igre za dijete

Igra je najizrazitiji oblik dječje aktivnosti i najvažnija zadaća svakog djeteta. Ona za dijete predstavlja potrebu kao i hrana i san i primarni je način učenja o sebi, drugima i okolini.

Osim što dijete kroz igru istražuje svijet i otkriva svoje mogućnosti, doprinos igre leži i u tome što ona oslobađa od napetosti, olakšava frustraciju, rješava konflikte i zadovoljava dječje želje i potrebu da se osjeća odraslim.

Predškolsko dijete većinu vremena provodi u igri, a razvoj, učenje i rad bit će uspješniji ukoliko se odvijaju kroz igru ili sadrže elemente igre.

Dakle, za učenje i pravilan razvoj djeteta nije dovoljno da dijete bude samo pasivni promatrač, već je nužno da samo otkriva i istražuje jer time zadovoljava svoju znatiželju, ali i doživljajima potiče razmišljanje i zaključivanje što je temelj intelektualnog razvitka.

Što se sve igrom razvija?

Motoričke vještine - uključuju jačanje koordinacije pokreta, finu i grubu motoriku. Stječu se motoričkim aktivnostima kao što su puzanje, trčanje, skakanje, penjanje, provlačenje, bacanje, udaranje lopte, balansiranje...

Emocionalne vještine - stječu se osjećanjem zadovoljstva/ugode koju igra pruža, povezivanjem s drugim osobama, građenjem/učenjem osjećaja i njihovog primjerenog izražavanja igranjem različitih uloga.

Kognitivne vještine - uključuju razvoj kritičkog razmišljanja, povezivanja uzroka i posljedice, zaključivanje, poticanje mašte i rješavanje problema te kreativnost.

Socijalne vještine - stječu se tako što dijete igrom uči kako pratiti smjer igre, poštivati pravila, čekati svoj red, surađivati, dijeliti, razvija odnose prvo s roditeljima, braćom, sestrama, prijateljima što sve doprinosi kasnije uspješnoj socijalnoj interakciji i stvaranju prijateljstva.

Govorne vještine - potiču se u razgovoru djeteta s drugom djecom i odraslima, korištenjem riječi za omiljene igračke i aktivnosti, pjevanjem, recitiranjem, brojalicama.

Samopouzdanje - je vrlo važno za kasniji razvoj, a raste dok dijete otkriva, gradi, zaključuje, rješava probleme i ostvaruje ciljeve.

Igra predškolskog djeteta može se promatrati s obzirom na dvije razine:

- **spoznajnu razinu igre, odnosno njezinu složenost,**
- **društvenu razinu igre, odnosno stupanj aktivnog uključivanja samog djeteta te suigrača.**

Obje navedene razine igre povezane su s dobi djeteta te se one mijenjaju djetetovim stupnjem razvoja, no postoje i individualne razlike u sklonostima pojedinog djeteta pojedinom tipu igre.

Spoznajna razina igre:

- **funkcionalna igra**– sastoji se od jednostavnih mišićnih pokreta koji se ponavljaju. To je vrsta igre u kojoj dijete nešto koristi ili isprobava i tako razvija svoje sposobnosti (funkcije)- motoričke, osjetilne, perceptivne. Ova razina igre javlja se u ranom djetinjstvu, u dojenačkoj dobi. Ona je određena ranom socijalnom interakcijom i postupno se smanjuje u drugoj godini života. Primjer ovakve igre je kada djeca tresu zvečkom, guraju loptu, povlače igračke koje sviraju, bacaju predmete na pod te na taj način upoznaju svoje tijelo i svijet oko sebe.
- **konstruktivna igra**– igra u kojoj se dijete služi predmetima i barata njima s namjerom da nešto stvori. Konstruktivna igra povezana je sa svojstvima materijala s kojim se djeca igraju i primjer je oblikovanje plastelinom, građenje tornja od kocaka, nizanje perli.

Oko druge godine pa nadalje dijete počinje uočavati svoju okolinu. Razvija mu se sposobnost zamišljanja i maštanja što djetetu omogućuju da stvari i predmeti u igri poprime neko drugo značenje pa npr. posloženi stolci jedan iza drugog mogu poslužiti kao vlak, kutija kao kućica, komadići papira kao novac i sl. i to onda prelazi u igru pretvaranja, odnosno simboličku igru.

- **igra pretvaranja/simbolička igra**– vrsta igre u kojoj djeca koriste predmet ili osobu kao simbol nečega drugoga te u kojima dijete proživljava svijet odraslih. Najviše je zastupljena u dobi od 4. do 6. godine kada dijete počinje uvježbavati i određene uloge što mu daje priliku da upozna ljude oko sebe iz drugačije perspektive. Tako u igri dijete postaje medicinska sestra, mama, tata, vozač, policajac i sl.

U ovom obliku suradničke igre djeca mogu zamišljati i svoje i tuđe emocije u različitim izmišljenim odnosima i scenarijima. Upravo stoga, ovaj tip igre osobito poticajno djeluje na razvoj djetetovih socijalnih vještina i emocionalnog izražavanja.

Također, u ovom razdoblju djeca se jako vole igrati uloga različitih junaka koji imaju moć i sposobnosti koje predstavljaju ono najbolje u ljudskoj prirodi (dobri su, mudri i neustrašivi, brzi, jaki i mogu riješiti svaki problem, uvijek znaju što je ispravno i svi žele biti njihovi prijatelji).

Vrlo je važno imati razumijevanja za ovakvu vrstu dječje igre i ne pokušavati uvjeriti dijete kako su neke stvari nemoguće ili pretjerane. Naime, djeca kroz poistovjećivanje s junacima razvijaju osjećaj vlastite važnosti i moći.

Nakon pete godine djeca sve češće pokazuju interes za sudjelovanje u različitim igrama s pravilima:

- **igre s pravilima**– igre koje se igraju prema unaprijed poznatim pravilima i ograničenjima. Djeca kroz ovakve igre uče da su u životu pravila nužna, uče kako ih poštivati te kako se nositi s uspjehom, ali i neuspjehom. Primjer takve igre su igre poput skrivača, graničara te društvene igre poput “Čovječe ne ljuti se” ili “Memory”.

Društvena razina igre – stupanj u kom se samo dijete uključuje, odnosno surađuje s drugom djecom u igri:

- **promatranje**– gledanje drugih kako se igraju bez uključivanja u igru
- **samostalna igra**– samostalno i nezavisno igranje bez pokušaja približavanja drugoj djeci
- **usporedna igra**– vrsta igre u kojoj se djeca igraju jedno pokraj drugog i sa sličnim materijalima, ali bez stvarnog druženja ili suradnje
- **suradnička igra**– igra u grupi koja je nastala radi obavljanja neke aktivnosti ili postizanja nekog cilja, a postupci djece su usklađeni.

Što još treba znati o dječjoj igri:

- ✓ Igra je slobodna i spontana aktivnost djeteta
- ✓ Igra ne obuhvaća dostizanje nekog specifičnog cilja jer je sam proces igre važniji od rezultata
- ✓ Tijek igre i njezin ishod su uvijek neizvjesni
- ✓ Igra u predškolskoj dobi priprema djecu za učenje u školi

Te najvažnije....

Igra je pravo svakog djeteta (Prema Konvenciji o dječjim pravima).

Prema tome, omogućite djetetu igru jer ona je nužna osnova njegovog razvoja.

Pripremila:

Marija Lisica, psihologinja